

KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr. 316/2014**2022/EØS/49/58**

av 21. mars 2014

om anvendelse av artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte på grupper av teknologioverføringsavtaler(*)

EUROPAKOMMISJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til rådsforordning nr. 19/65/EØF av 2. mars 1965 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse grupper av avtaler og samordnet opptreden⁽¹⁾, særlig artikkel 1,

etter offentliggjøring av utkast til denne forordningen,

etter samråd med Den rådgivende komité for konkurransesaker og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Forordning nr. 19/65/EØF gir Kommisjonen myndighet til gjennom en forordning å anvende artikkel 101 nr. 3 i traktaten på visse grupper av teknologioverføringsavtaler og tilsvarende samordnet opptreden der bare to foretak er parter som faller inn under artikkel 101 nr. 1 i traktaten.
- 2) I henhold til forordning nr. 19/65/EØF har Kommisjonen særlig vedtatt kommisjonsforordning (EF) nr. 772/2004⁽²⁾. I forordning (EF) nr. 772/2004 defineres grupper av teknologioverføringsavtaler som Kommisjonen anså for normalt å oppfylle vilkårene i artikkel 101 nr. 3 i traktaten. I betraktning av de generelt positive erfaringene med anvendelsen av nevnte forordning, som opphører å gjelde 30. april 2014, og idet det tas hensyn til ytterligere erfaringer som er gjort siden forordningen ble vedtatt, bør det vedtas en ny gruppeunntaksforordning.
- 3) Denne forordningen bør både sikre effektiv beskyttelse av konkurransen og gi tilfredsstillende rettssikkerhet for

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 93 av 28.3.2014, s. 17, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 293/2014 av 12. desember 2014 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV (Konkurranseregler), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 71 av 26.11.2015, s. 46.

⁽¹⁾ EFT 36 av 6.3.1965, s. 533/65.

⁽²⁾ Kommisjonsforordning (EF) nr. 772/2004 av 7. april 2004 om anvendelse av traktatens artikkel 81 nr. 3 på grupper av teknologioverføringsavtaler (EUT L 123 av 27.4.2004, s. 11).

foretakene. I arbeidet med å nå disse målene bør det tas hensyn til behovet for i størst mulig grad å forenkle den administrative kontrollen og den rettslige rammen.

- 4) Teknologioverføringsavtaler gjelder lisensiering av teknologirettigheter. Slike avtaler vil vanligvis forbedre den økonomiske effektiviteten og virke konkurransefremmende ettersom de kan bidra til å unngå overlappende forskning og utvikling, stimulere til innledende forskning og utvikling, fremme en trinnvis økende nyskaping, legge til rette for spredning og skape konkurranse på produktmarkedene.
- 5) Sannsynligheten for at slike effektivitetsøkende og konkurransefremmende virkninger oppveier eventuelle konkurransebegrensende virkninger som skyldes begrensninger i teknologioverføringsavtalene, avhenger av de berørte foretakenes markedsrett, og dermed av i hvilken grad foretakene møter konkurranse fra foretak som eier erstatningsteknologi eller foretak som produserer erstatningsprodukter.
- 6) Denne forordningen bør bare omfatte teknologioverføringsavtaler mellom en lisensgiver og en lisenstaker. Den bør omfatte slike avtaler også der avtalen inneholder vilkår som gjelder for mer enn ett omsetningsledd, for eksempel ved at den krever at lisenstakeren oppretter et særskilt distribusjonssystem, og ved at den angir hvilke forpliktelser lisenstakeren må eller kan pålegge videreforhandlere av produktene som produseres på lisens. Imidlertid bør slike vilkår og forpliktelser være i samsvar med de konkurransereglene som gjelder for leverings- og distribusjonsavtaler i henhold til kommisjonsforordning (EU) nr. 330/2010⁽³⁾. Leverings- og distribusjonsavtaler som inngås mellom en lisenstaker og kjøperne av dens avtaleprodukter, bør ikke omfattes av unntak ved denne forordningen.

⁽³⁾ Kommisjonsforordning (EF) nr. 330/2010 av 20. april 2010 om anvendelse av artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte på grupper av vertikale avtaler og samordnet opptreden (EUT L 102 av 23.4.2010, s. 1).

- 7) Denne forordningen bør bare omfatte avtaler der lisensgiver gir lisenstaker og/eller en eller flere av dennes underleverandører tillatelse til å utnytte de lisensierte teknologirettighetene, eventuelt etter at lisenstaker eller dennes underleverandører har utført videre forsknings- og utviklingsarbeid med henblikk på å produsere varer eller tjenester. Den bør ikke få anvendelse på lisensiering innenfor rammen av forsknings- og utviklingsavtaler som omfattes av kommisjonsforordning (EU) nr. 1217/2010⁽¹⁾, eller på lisensiering innenfor rammen av spesialiseringsavtaler som omfattes av kommisjonsforordning (EU) nr. 1218/2010⁽²⁾. Den bør heller ikke få anvendelse på avtaler hvis formål er ren reproduksjon og distribusjon av opphavsrettsbeskyttede programvareprodukter, ettersom slike avtaler ikke gjelder lisensiering av en produksjonsteknologi, men har mer til felles med distribusjonsavtaler. Den bør heller ikke få anvendelse på avtaler om opprettelse av teknologifellesskap, det vil si avtaler om felles utnytting av teknologi med henblikk på lisensiering til tredjepart av teknologi omfattet av avtalen, eller på avtaler der teknologien som inngår i fellesskapet, lisensieres til disse tredjepartene.
- 8) For anvendelsen av traktatens artikkel 101 nr. 3 ved forordning er det ikke nødvendig å definere hvilke teknologioverføringsavtaler som kan omfattes av traktatens artikkel 101 nr. 1. Ved den individuelle vurderingen av avtaler i henhold til artikkel 101 nr. 1 må det tas hensyn til flere faktorer, særlig strukturen og dynamikken på de berørte teknologi- og produktmarkedene.
- 9) Fordelen ved gruppeunntaket fastsatt ved denne forordningen bør begrenses til de avtalene som med tilstrekkelig sikkerhet kan antas å oppfylle vilkårene i traktatens artikkel 101 nr. 3. For å oppnå fordelene ved og målene for teknologioverføring bør denne forordningen ikke bare omfatte teknologioverføring som sådan, men også andre bestemmelser i teknologioverføringsavtaler, dersom og i den utstrekning disse bestemmelsene er direkte knyttet til produksjon eller salg av avtaleproduktene.
- 10) For teknologioverføringsavtaler mellom konkurrenter kan det antas at når partenes samlede andel av de relevante markedene ikke overstiger 20 % og avtalene ikke inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger, vil avtalene som regel bidra til å forbedre produksjonen eller distribusjonen og gi forbrukerne en rimelig andel av de fordelene som oppnås.
- 11) For teknologioverføringsavtaler mellom ikke-konkurrerende foretak kan det antas at dersom ingen av partenes andel av de relevante markedene overstiger 30 % og avtalene ikke inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger, vil avtalene som regel bidra til å forbedre produksjonen eller distribusjonen og gi forbrukerne en rimelig andel av de fordelene som oppnås.
- 12) Dersom den relevante markedsandelsgrensen overskrides på ett eller flere produkt- eller teknologimarkeder, bør avtalen ikke omfattes av gruppeunntaket med hensyn til de berørte relevante markedene.
- 13) Det kan ikke formodes at teknologioverføringsavtaler omfattes av traktatens artikkel 101 nr. 1 når disse markedsandelsgrensene er overskredet. For eksempel faller enlisensavtaler mellom to ikke-konkurrerende foretak ofte utenfor virkeområdet til artikkel 101 nr. 1. Det kan heller ikke formodes at teknologioverføringsavtaler som omfattes av traktatens artikkel 101 nr. 1, ikke vil oppfylle vilkårene for unntak når disse markedsandelsgrensene er overskredet. Det kan imidlertid heller ikke formodes at de vanligvis vil medføre objektive fordeler av en slik art og et slikt omfang at de oppveier for de ulempene de skaper for konkurransen.
- 14) Denne forordningen bør ikke unnta teknologioverføringsavtaler som inneholder begrensninger som ikke er absolutt nødvendige for å forbedre produksjonen eller distribusjonen. Særlig bør teknologioverføringsavtaler som inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger, som fastsettelse av priser overfor tredjepart, utelukkes fra gruppeunntaket gitt ved denne forordning, uavhengig av de berørte foretakenes markedsandel. Ved slike særlig alvorlige begrensninger bør hele avtalen utelukkes fra gruppeunntaket.
- 15) For å beskytte tiltakene som skal stimulere til nyskaping og sikre korrekt anvendelse av immaterialrettigheter, bør visse begrensninger utelukkes fra gruppeunntaket. Særlig bør visse tilbakeføringsforpliktelser og klausuler om ikke å bestride immaterialrettigheter utelukkes. Dersom en slik begrensning inngår i en lisensavtale, bør bare den aktuelle begrensningen utelukkes fra gruppeunntaket.
- ⁽¹⁾ Kommisjonsforordning (EF) nr. 1217/2010 av 14. desember 2010 om anvendelse av artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte på visse grupper av forsknings- og utviklingsavtaler (EUT L 335 av 18.12.2010, s. 36).
- ⁽²⁾ Kommisjonsforordning (EF) nr. 1218/2010 av 14. desember 2010 om anvendelse av artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte på visse grupper av spesialiseringsavtaler (EUT L 335 av 18.12.2010, s. 43).

- 16) Markedsandelsgrensene og det faktum at teknologi-overføringsavtaler som inneholder alvorlige konkurransebegrensninger, ikke unntas, samt de utelukkede begrensningene fastsatt i denne forordningen, vil normalt sikre at de avtalene som omfattes av gruppe-unntaket, ikke gir de deltakende foretakene mulighet til å utelukke konkurransen for en vesentlig del av de aktuelle produktene.
- 17) I henhold til artikkel 29 nr. 1 i rådsforordning (EF) nr. 1/2003⁽¹⁾ kan Kommisjonen trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordningen, dersom den i et bestemt tilfelle fastslår at en avtale som som fattes av unntaket i denne forordningen, likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3. Dette kan særlig være tilfelle dersom tiltakene som skal stimulere til nyskaping, svekkes eller markedsadgangen hindres.
- 18) I henhold til artikkel 29 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1/2003 kan en medlemsstats konkurransemyndighet trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordningen for medlemsstatens territorium, eller en del av det, dersom en avtale som omfattes av unntaket i denne forordningen, i et bestemt tilfelle likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3 på medlemsstatens territorium, eller en del av det, og som har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked.
- 19) For å styrke overvåkingen av parallelle nett av teknologi-overføringsavtaler som har lignende begrensende virkninger, og som omfatter mer enn 50 % av et gitt marked, kan Kommisjonen ved forordning erklære at denne forordningen ikke får anvendelse på teknologi-overføringsavtaler som inneholder bestemte begrensninger med hensyn til det relevante markedet, og på den måten sørge for at traktatens artikkel 101 igjen anvendes fullt ut på slike avtaler.
- i) patenter,
- ii) bruksmønstre,
- iii) mønsterrettigheter,
- iv) halvlederprodukters kretsmønstre,
- v) supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler eller andre produkter som det kan utstedes supplerende beskyttelsessertifikater for,
- vi) planteforedlersertifikater og
- vii) opphavsrett til programvare,
- c) «teknologioverføringsavtale»
- i) en avtale om lisensiering av teknologirettigheter inngått mellom to foretak for at lisenstaker og/eller dennes underleverandør(er) skal produsere produktene som omfattes av avtalen,
- ii) en overdragelse av teknologirettigheter mellom to foretak med henblikk på produksjon av avtaleproduktene, der overdrageren beholder en del av den risikoen som er forbundet med utnyttningen av teknologien,
- d) «gjensidig avtale» en teknologi-overføringsavtale der to foretak, i den samme eller forskjellige avtaler, gir hverandre en lisens på teknologirettigheter, og der disse lisensene gjelder konkurrerende teknologier eller kan brukes til produksjon av konkurrerende produkter,
- e) «ensidig avtale» en teknologi-overføringsavtale der et foretak gir et annet foretak en lisens på teknologirettigheter, eller der to foretak gir hverandre en slik lisens, men der disse lisensene ikke gjelder konkurrerende teknologier og ikke kan brukes til produksjon av konkurrerende produkter,
- f) «produkt» en vare eller en tjeneste, herunder både innsatsvarer og tjenester i mellomleddet og ferdige varer og tjenester,
- g) «avtaleprodukt» et produkt som er produsert, direkte eller indirekte, på grunnlag av de lisensierte teknologirettighetene,
- h) «immaterialrettigheter» industrielle eiendomsretter, særlig patenter og varemerker, opphavsretter og nærstående rettigheter,

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

Artikkel 1

Definisjoner

1. I denne forordning menes med
- a) «avtale» en avtale, en beslutning truffet av en sammenlutning av foretak, eller en samordnet opptreden,
- b) «teknologirettigheter» knowhow og følgende rettigheter eller en kombinasjon av dem, herunder søknader om nevnte rettigheter eller om registrering av nevnte rettigheter,
- (1) Rådsforordning (EF) nr. 1/2003 av 16. desember 2002 om gjennomføring av konkurransereglene fastsatt i traktatens artikkel 81 og 82 (EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1).

- i) «knowhow» en helhet av praktisk viten som følger av erfaring og prøving, og som er
- i) hemmelig, det vil si ikke allment kjent eller lett tilgjengelig,
 - ii) betydelig, det vil si vesentlig og nyttig for produksjonen av avtaleproduktene, og
 - iii) identifisert, det vil si beskrevet på en tilstrekkelig omfattende måte til at det er mulig å få bekreftet at den oppfyller hemmelighets- og betydelighetskriteriet,
- j) «relevant produktmarked» markedet for avtaleproduktene og deres erstatningsprodukter, det vil si alle produkter hvis egenskaper, pris og tiltenkte bruksområde gjør at kjøperen anser at produktene kan brukes om hverandre eller erstatte hverandre,
- k) «relevant teknologimarked» markedet for avtaleproduktene og deres erstatningsprodukter, det vil si alle teknologirettigheter hvis egenskaper, pris og tiltenkte bruksområde gjør at lisenstakeren anser at teknologirettighetene kan brukes om hverandre eller erstatte hverandre,
- l) «relevant geografisk marked» det området der de berørte foretak tilbyr og etterspør produkter eller lisensierer teknologirettigheter, der konkurransevilkårene er tilstrekkelig ensartede, og som skiller seg fra tilgrensende områder fordi konkurransevilkårene i disse områdene er vesentlig forskjellige,
- m) «relevant marked» kombinasjonen av det relevante produkt- eller teknologimarkedet og det relevante geografiske markedet,
- n) «konkurrerende foretak» foretak som konkurrerer på det relevante markedet, det vil si
- i) konkurrerende foretak på det relevante markedet der teknologirettighetene er lisensiert, det vil si foretak som gir lisens på konkurrerende teknologirettigheter (faktiske konkurrenter på det relevante markedet),
 - ii) konkurrerende foretak på det relevante markedet der avtaleproduktene selges, det vil si foretak som uten teknologioverføringsavtalen begge ville vært aktive på det eller de relevante markedene der avtaleproduktene selges (faktiske konkurrenter på det relevante markedene), eller som uten teknologioverføringsavtalen på et realistisk grunnlag og ikke bare som en teoretisk mulighet, ved en liten, men varig økning i de relative prisene, innen kort tid sannsynligvis vil kunne foreta de nødvendige tilleggsinvesteringene eller påta seg andre nødvendige byttekostnader for å komme inn på det eller de relevante markedene (potensielle konkurrenter på det relevante markedet),
- o) «selektivt distribusjonssystem» et distribusjonssystem der lisensgiver påtar seg å lisensiere produksjonen av avtaleproduktene, enten direkte eller indirekte, bare til lisenstakere som er utvalgt på grunnlag av bestemte kriterier, og der disse lisenstakerne påtar seg å ikke selge avtaleproduktene til distributører som ikke er godkjent innenfor det området som lisensgiver har forbeholdt driften av dette systemet,
- p) «enelisens» en lisens der lisensgiver selv ikke kan produsere på grunnlag av de lisensierte teknologirettighetene og ikke kan gi tredjepart lisens på de lisensierte teknologirettighetene, generelt, for et visst bruksområde eller på et bestemt område,
- q) «eneområde» et gitt område der bare ett foretak kan produsere avtaleproduktene, men der det allikevel er mulig å tillate en annen lisenstaker å produsere avtaleproduktene på dette området, men bare for en bestemt kunde, dersom den andre lisensen ble gitt for å skape en alternativ forsyningskilde for denne kunden,
- r) «eksklusiv kundegruppe» en gruppe kunder til hvilken bare en av partene i teknologioverføringsavtalen aktivt kan selge avtaleproduktene som er produsert med den lisensierte teknologien.
2. I denne forordningen skal betegnelsene «foretak», «lisensgiver» og «lisenstaker» omfatte deres respektive tilknyttede foretak.
- Med «tilknyttede foretak» menes:
- a) Foretak der en part i teknologioverføringsavtalen, direkte eller indirekte,
 - i) har myndighet til å utøve mer enn halvparten av stemmerettene, eller
 - ii) har myndighet til å utnevne mer enn halvparten av medlemmene i kontrollorganet, styret eller de organene som rettslig representerer foretaket, eller
 - iii) har rett til å lede foretakets forretninger.

- b) Foretak som overfor en part i teknologioverføringsavtalen direkte eller indirekte har de rettighetene eller den myndigheten som er oppført i bokstav a).
- c) Foretak der et foretak nevnt i bokstav b) direkte eller indirekte har de rettighetene eller den myndigheten som er oppført i bokstav a).
- d) Foretak der en part i teknologioverføringsavtalen sammen med ett eller flere av foretakene nevnt i bokstav a), b) eller c) eller foretak der to eller flere av de sistnevnte foretakene i fellesskap har de rettighetene eller den myndighet som er oppført i bokstav a).
- e) Foretak der de rettighetene eller den myndigheten som er oppført i bokstav a) i fellesskap innehas av
- i) partene i teknologioverføringsavtalen eller deres respektive tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)–d), eller
- ii) en eller flere av partene i teknologioverføringsavtalen eller ett eller flere av deres tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)–d) og en eller flere tredjeparter.

Artikkel 2

Unntak

1. I henhold til traktatens artikkel 101 nr. 3 og med forbehold om bestemmelsene i denne forordningen får traktatens artikkel 101 nr. 1 ikke anvendelse på teknologioverføringsavtaler.
2. Unntaket fastsatt i nr. 1 får anvendelse i den utstrekning teknologioverføringsavtalene inneholder konkurransebegrensninger som faller inn under virkeområdet for traktatens artikkel 101 nr. 1. Unntaket skal gjelde så lenge de lisensierte teknologirettighetene ikke er utløpt, bortfalt eller kjent ugyldige, eller, når det gjelder knowhow, så lenge den aktuelle knowhowen forblir hemmelig. Dersom den aktuelle knowhowen blir allment kjent som følge av lisenstakers handlinger, skal unntaket gjelde i avtalens løpetid.
3. Unntaket fastsatt i nr. 1 får også anvendelse på bestemmelser i teknologioverføringsavtaler som gjelder lisenstakers kjøp av produkter eller lisensiering eller overdragelse av andre immaterialrettigheter eller knowhow til lisenstaker, dersom og i den utstrekning nevnte bestemmelser er direkte knyttet til produksjon eller salg av avtaleproduktene.

Artikkel 3

Markedsandelsgrenser

1. Dersom foretakene som er parter i avtalen er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 2 gjelde på det

vilkåret at partenes samlede markedsandel ikke overstiger 20 % av noe relevant marked.

2. Dersom foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 2 gjelde på det vilkåret at ingen av partene har en markedsandel som overstiger 30 % av noe relevant marked.

Artikkel 4

Særlig alvorlige begrensninger

1. Dersom foretakene som er parter i avtalen er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 2 ikke gjelde avtaler som direkte eller indirekte, alene eller i kombinasjon med andre faktorer under partenes kontroll, har noen av følgende formål:

- a) Begrensning av en parts mulighet til å fastsette sine priser ved salg til tredjepart.
- b) Begrensning av produksjon, bortsett fra begrensninger av produksjonen av avtaleprodukter som pålegges lisenstaker i en ensidig avtale, eller som pålegges bare en av lisenstakerne i en gjensidig avtale.
- c) Fordeling av markeder eller kunder, med unntak av
- i) en forpliktelse for lisensgiver og/eller lisenstaker i en ensidig avtale til ikke å produsere med de lisensierte teknologirettighetene på det eneområdet som er forbeholdt den andre parten, og/eller til ikke aktivt og/eller passivt å selge på det eneområdet eller til den eksklusive kundegruppen som er forbeholdt den andre parten,
- ii) begrensning i en ensidig avtale av lisenstakers aktive salg på det eneområdet eller til den eksklusive kundegruppen som lisensgiver har tildelt en annen lisenstaker, forutsatt at sistnevnte ikke var et konkurrerende foretak til lisensgiveren da dens egen lisens ble gitt,
- iii) forpliktelse for lisenstaker til å produsere avtaleproduktene bare til eget bruk, forutsatt at lisenstaker ikke er pålagt begrensninger med hensyn til aktivt eller passivt salg av avtaleproduktene som reservedeler for sine egne produkter,
- iv) forpliktelse for lisenstaker i en ensidig avtale til å produsere avtaleproduktene bare for en bestemt kunde, der lisensen ble gitt for å skape en alternativ forsyningskilde for samme kunde.

d) Begrensning av lisenstakers mulighet til å utnytte sine egne teknologirettigheter, eller begrensning av en av avtalepartenes mulighet til å utføre forskning og utvikling, med mindre denne siste begrensningen er helt nødvendig for at den lisensierte knowhowen ikke skal bli kjent for tredjepart.

2. Dersom foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 2 ikke gjelde avtaler som direkte eller indirekte, alene eller i kombinasjon med andre faktorer under partenes kontroll, har noen av følgende formål:

a) Begrensning av en parts mulighet til å fastsette sine priser ved salg til tredjepart, uten at dette berører muligheten til å fastsette en høyeste salgspris eller en veiledende salgspris, forutsatt at dette ikke blir som en fast eller minste salgspris som følge av press eller oppmuntring fra noen av partene.

b) Begrensning av det området eller de kundene som lisenstaker passivt kan selge avtaleproduktene til, med unntak av

i) begrensningen av passivt salg på et eneområde eller til en eksklusiv kundegruppe som er forbeholdt lisensgiver,

ii) forpliktelse til å produsere avtaleproduktene bare til eget bruk, forutsatt at lisenstakeren ikke er pålagt begrensninger med hensyn til aktivt eller passivt salg av avtaleproduktene som reservedeler for sine egne produkter,

iii) forpliktelse til å produsere avtaleproduktene bare for en bestemt kunde, der lisensen ble gitt for å skape en alternativ forsyningskilde for samme kunde,

iv) en begrensning av salg til sluttbrukere for lisenstakere som driver virksomhet på grossistnivå,

v) begrensning av salg til distributører som ikke er godkjent, for medlemmer av et selektivt distribusjonssystem.

c) Begrensning av aktivt eller passivt salg til sluttbrukere for lisenstakere som er medlemmer av et selektivt distribusjonssystem, og som driver virksomhet på detaljistnivå, uten at det berører adgangen til å forby et medlem av systemet å drive virksomhet fra et ikke-godkjent etableringssted.

3. Dersom foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak på det tidspunktet avtalen inngås, men blir konkurrerende foretak i ettertid, får nr. 2 og ikke nr. 1 anvendelse i hele avtalens løpetid med mindre avtalen senere endres i alle vesentlige henseender. Slike endringer omfatter inngåelse

av en ny teknologioverføringsavtale mellom partene om konkurrerende teknologirettigheter.

Artikkel 5

Unntatte begrensninger

1. Unntaket fastsatt i artikkel 2 får ikke anvendelse på følgende forpliktelser i teknologioverføringsavtaler:

a) Enhver direkte eller indirekte forpliktelse for lisenstaker til å gi enlisens til lisensgiver eller en tredjepart utpekt av denne, eller tildele dem alle eller deler av rettighetene, på lisenstakers egne forbedringer eller nye anvendelser av den lisensierte teknologien.

b) Enhver direkte eller indirekte forpliktelse for en part til ikke å bestride gyldigheten av immaterialrettigheter som den andre parten har i Unionen, uten at dette berører muligheten, når det gjelder en enlisens, til å si opp teknologioverføringsavtalen dersom lisenstaker bestrider gyldigheten av en eller flere av de lisensierte teknologirettighetene.

2. Dersom foretakene som er parter i avtalen, ikke er konkurrerende foretak, skal unntaket i artikkel 2 ikke gjelde direkte eller indirekte forpliktelser som begrenser lisenstakers mulighet til å utnytte sine egne teknologirettigheter eller som begrenser en av avtalepartenes mulighet til å utføre forskning og utvikling, med mindre sistnevnte begrensning er helt nødvendig for at ikke den lisensierte knowhowen skal bli kjent for tredjepart.

Artikkel 6

Tilbaketrekking i enkeltsaker

1. I henhold til artikkel 29 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1/2003 kan Kommisjonen trekke tilbake fordelen gitt ved denne forordningen dersom den i et bestemt tilfelle fastslår at en teknologioverføringsavtale som omfattes av unntaket i artikkel 2 i denne forordningen, likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3, særlig dersom

a) adgangen til markedet er begrenset for tredjepartsteknologi, for eksempel på grunn av den samlede virkningen av parallelle nett av tilsvarende konkurransebegrensende avtaler som forbyr lisenstakere å benytte tredjepartsteknologi,

b) adgangen til markedet er begrenset for potensielle lisenstakere, for eksempel på grunn av den samlede virkningen av parallelle nett av tilsvarende konkurransebegrensende avtaler som forbyr lisensgivere å gi lisenser til andre lisenstakere, eller fordi den eneste teknologieieren som lisensierer ut relevante teknologirettigheter, inngår en enlisensavtale med en lisenstaker som allerede er virksom på produktmarkedet på grunnlag av teknologirettigheter som kan erstatte hverandre.

2. Dersom en teknologioverføringsavtale som omfattes unntaket i artikkel 2, i et bestemt tilfelle har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3 på territoriet til en medlemsstat, eller en del av det, som har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked, kan konkurransemyndigheten i nevnte medlemsstat i henhold til artikkel 29 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1/2003 trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordningen for det territoriet, på samme vilkår som dem fastsatt i nr. 1 i denne artikkelen.

Artikkel 7

Unntak fra anvendelse av forordningen

1. I henhold til artikkel 1a i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommisjonen ved forordning erklære at når parallelle nett av lignende teknologioverføringsavtaler omfatter mer enn 50 % av et relevant marked, får denne forordning ikke anvendelse på teknologioverføringsavtaler som inneholder bestemte begrensninger som gjelder det aktuelle markedet.

2. En forordning i henhold til nr. 1 får anvendelse først seks måneder etter at den er vedtatt.

Artikkel 8

Anvendelse av markedsandelsgrenser

Ved anvendelsen av markedsandelsgrensene fastsatt i artikkel 3 skal følgende regler gjelde:

- a) Markedsandelen skal beregnes på grunnlag av opplysninger om salgsverdien på markedet; dersom det ikke foreligger noen opplysninger om salgsverdien på markedet, kan anslag basert på andre pålitelige markedsopplysninger, herunder opplysninger om salgsvolum på markedet, brukes til å beregne det berørte foretakets markedsandel.
- b) Markedsandelen skal beregnes på grunnlag av opplysninger for foregående kalenderår.
- c) Markedsandelen som innehas av foretakene nevnt i artikkel 1 nr. 2 annet ledd bokstav e), skal fordeles likt mellom de foretakene som har de rettigheter eller den myndigheten som er oppført i artikkel 1 nr. 2 andre ledd bokstav a).

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 21. mars 2014.

- d) Markedsandelen til en lisensgiver på et relevant marked for de lisensierte teknologirettighetene skal beregnes på grunnlag av de lisensierte teknologirettighetenes forekomst på det eller de relevante markedene (altså et eller flere produktmarkeder og et eller flere geografiske markeder) der avtaleproduktene selges, det vil si på grunnlag av opplysninger om salget av avtaleproduktene, som til sammen produseres av lisensgiver og dennes lisenstakere.
- e) Dersom markedsandelen nevnt i artikkel 3 nr. 1 eller nr. 2 i utgangspunktet ikke er på over henholdsvis 20 % eller 30 %, men senere stiger over disse nivåene, får unntaket fastsatt i artikkel 2 fortsatt anvendelse i de to påfølgende kalenderårene etter det året da terskelen på henholdsvis 20 % eller 30 % første gang ble overskredet.

Artikkel 9

Forholdet til andre gruppeunntaksforordninger

Denne forordningen får ikke anvendelse på lisensavtaler som er inngått innenfor rammen av forsknings- og utviklingsavtaler som faller inn under virkeområdet for forordning (EU) nr. 1217/2010, eller som er inngått innenfor rammen av spesialiseringsavtaler som faller inn under virkeområdet for forordning (EU) nr. 1218/2010.

Artikkel 10

Overgangsperiode

Forbudet fastsatt i traktatens artikkel 101 nr. 1 får ikke anvendelse fra 1. mai 2014 til 30. april 2015 med hensyn til avtaler som allerede har trådt i kraft 30. april 2014, og som ikke oppfyller vilkårene for unntak fastsatt i denne forordningen, men som 30. april 2014 oppfylte vilkårene for unntak fastsatt i forordning (EF) nr. 772/2004.

Artikkel 11

Gyldighetstid

Denne forordningen trer i kraft 1. mai 2014.

Den opphører å gjelde 30. april 2026.

For Kommisjonen
på presidentens vegne,
Joaquín ALMUNIA
Visepresident